

**การพัฒนาแนวทางการยกระดับศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพตาม
มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติในจังหวัดอุดรธานี**
**IMPROVEMENT QUALITY GUIDELINES DEVELOPMENT OF CHILD CENTER
BASE ON NATIONALI CHILDREN CENTRE STANDARD IN UDON-THANI
PROVINCE**

สมชาย วรกีเกษมสกุล¹ และคณะ²

Somchai VorakitKasemsakul¹

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแนวทางการยกระดับศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติในจังหวัดอุดรธานี และ 2) ศึกษาผลการพัฒนาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงาน ซึ่งกลุ่มเป้าหมายเป็นศูนย์เด็กเล็กที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สังกัดกระทรวงกลาโหม และสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน สังกัดกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการในจังหวัดอุดรธานี ปรากฏผลการศึกษาดังนี้

1. แนวทางการยกระดับศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติในจังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย 1) การประเมินเพื่อพัฒนาโดยใช้การให้คำปรึกษาและพี่เลี้ยงแบบมีส่วนร่วม 2) การสื่อสารแบบสองทาง ด้วยการให้คำแนะนำตามสภาพจริง และ 3) ควบคุมการดำเนินการด้วยวงจรคุณภาพ : การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข

2. หลังจากปฏิบัติตามแนวทางของการดำเนินงานแต่ละศูนย์ ปรากฏผลดังนี้

2.1 ศูนย์เด็กเล็กเทศบาลตำบลแก้วมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น 4 ตัวชี้วัด จาก 14 ตัวชี้วัด (ตัวชี้วัดที่ 2.1, 2.2, 2.4 และ 3.1) และไม่มีการเปลี่ยนแปลง 10 ตัวชี้วัดแต่มีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก

2.2 ศูนย์เด็กเล็กมณฑลทหารบกที่ 24 มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น 3 ตัวชี้วัด จาก 14 ตัวชี้วัด (1.1, 2.1 3.2) และไม่มีการเปลี่ยนแปลง 11 ดัชนีแต่มีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก

2.3 ศูนย์เด็กเล็กโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านห้วยเวียงงาม มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น 1 ตัวชี้วัด จาก 14 ตัวชี้วัด (3.1) และไม่มีการเปลี่ยนแปลง 10 ตัวชี้วัดแต่มีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก และอีก 3 ตัวชี้วัด (1.1 ,1.3 2.1) มีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับดี

2.4 ศูนย์เด็กเล็ก เอ ที ซี เนิสเซอร์รี่ มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น 4 ตัวชี้วัด จาก 14 ตัวชี้วัด (2.1, 2.3, 2.4 และ 2.5) และไม่มีการเปลี่ยนแปลง 2 ตัวชี้วัด(1.2และ1.4)โดยมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก มี 4 ตัวชี้วัด (1.1 1.3 1.5 และ 2.2) มีผลการปฏิบัติอยู่ใน ระดับดี มี 1 ตัวชี้วัด (3..2) มีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้ และอีก 3 ตัวชี้วัดมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับต้องพัฒนา

*หมายเหตุ ในวงเล็บรายละเอียดตัวชี้วัดอยู่ในภาคผนวกท้ายบทความวิจัย

¹คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

²คณะ 1) ดร.นิทรา ซ่อสูงเนิน 2) ดร.พงษ์นิมิตร พงษ์ภิญโญ 3) อธิภรณ์ ภักดี 4) ญาดา ซ่อสูงเนิน 5) วรัญญา ศรีบัว 6) นิศารัตน์ บึงลี 7) โฆษิต พรประเสริฐ 8) ธิดารัตน์ ธาบุตร 9) ดารา วิมลอักษร 10) วิลาลินี สรรพการ และ 11) วรานิษฐ์ นราสินเดชนันต์

ABSTRACT

The purposes of research were 1) to study Improvement Quality Guidelines Development of Child Center Base on National Children Centre Standard in Udon-thani Province and 2) to study the improvement of operation. Target group were Child Centres in Department of Local Administration, Royal Thai Police, Ministry of Defence and Private Nursery of Department of Social Development and Welfare in Udon-thani Province. The finding of this research revealed as follows :

1. The Way Improvement Quality of Children Centre Base on National Children Centre Standard in Udon-thani Province were 1) Evaluation for development base on Collaborative Coaching and Mentoring 2) two-way Communication by Authentice Mentoring and 3) Control Operation by Quality Circle : Plan Do Check and Acttion

2. After following the guidelines of the individual Centers. The results are as follows :

2.1 Kukaew Thumbol Municipality Children Centre 1) have increase 4 indexs from 14 indexs Totally (2.1 , 2.2 ,2.4 and 3.1) and 2) have not increase 10 indexs in Excellence level

2.2 Military Circle 24 Children Centre 1) have increase 3 indexs from 14 Totally indexs (1.1 ,2.1 3.2) and 2) have not increase 11 indexs in Excellence level

2.3 Bann Huaywiengam Border Patrol Police school Children Centre 1) have increase 1 indexs (3.1) from 14 index Totally 2) have not increase 10 indexs in Excellence level and 3 indexs (1.1 ,1.3 2.1) in good level

2.4 A.T.G Nursery Children Centre 1) have increase 4 indexs from 14 Totally index (2.1, 2.3, 2.4 and 2.5) 2) have not increase 2 index (1.2 and 1.4) in Excellence level, 4 indexs(1.1 1.3 1.5 and 2.2) in good level, 1 index (3.2) in medium level and 3 indexs in must improvement level

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เด็ก เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญ เป็นประกาย ความหวังของสังคมที่จะชี้ถึงคุณภาพและอนาคตของประเทศ การพัฒนาเด็กอย่างถูกต้อง เหมาะสม ย่อมเป็นหลักประกันได้ว่า เด็กที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีจะเติบโตเป็นกำลังที่สำคัญของประเทศชาติ จะทำให้กระบวนการในการพัฒนาประเทศนั้น ย่อมเต็มไปด้วยพลังและกลไกที่มีประสิทธิภาพ แต่จากสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่ไม่มีเวลาที่จะเลี้ยงดูบุตรหลานด้วยตนเอง จึงนิยมนำบุตรหลานไปฝากเลี้ยงที่ศูนย์เด็กเล็กเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าโรงเรียน ดังนั้นศูนย์เด็กเล็กจึงเป็นสถานที่ที่เด็กอยู่รวมกันเป็นจำนวนมาก

จากมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2552 มอบหมายให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เร่งรัดดำเนินการยกระดับการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กในชุมชนให้บรรลุผลเป็นรูปธรรม และมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2554 โดยประกาศใช้มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติเป็นมาตรฐานกลางของประเทศเพื่อใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็กทั่วประเทศ และมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน สำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์โดยนำมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติใช้เป็นแนวทางใน

การประเมินผลการดำเนินงานศูนย์และเป็นเครื่องมือในการยกระดับคุณภาพของศูนย์เด็กเล็ก

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี เป็นสถาบันทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนาครู โดยปฏิบัติงานตามพันธกิจ ดังนี้ 1) การจัดการเรียนการสอน 2) การวิจัย 3) การให้บริการทางวิชาการ และ 4) ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์เป็นสาขาวิชาหนึ่งที่มีหน้าที่ผลิตและพัฒนาครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นทั้งในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ(สถานเลี้ยงเด็กเอกชน) สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสังกัดกระทรวงกลาโหม ดังนั้นคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี จึงได้รับมอบหมายจากสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในการดำเนินงานศึกษาแนวทางการยกระดับศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กจังหวัดอุดรธานีที่ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ(สถานเลี้ยงเด็กเอกชน) สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสังกัดกระทรวงกลาโหม ที่กระจายกันตั้งอยู่ในจังหวัดอุดรธานี โดยมีเป้าหมายเพื่อศึกษาแนวทางการยกระดับศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติในจังหวัดอุดรธานีว่าเป็นอย่างไร และผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามแนวทางที่พัฒนาขึ้นมีการเปลี่ยนแปลงในเชิงที่พัฒนาขึ้นอย่างไรในแต่ละศูนย์ เพื่อที่จะได้นำแนวการยกระดับนี้ไปเผยแพร่ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปดำเนินการเพื่อยกระดับศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

ในการดำเนินการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. เพื่อพัฒนาแนวทางยกระดับศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติในจังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาที่เกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินงานยกระดับศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติในจังหวัดอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ ศูนย์เด็กเล็กเทศบาลตำบลภูแก้ว สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศูนย์เด็กเล็กโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนห้วยเวียงงาม สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ศูนย์เด็กเล็กมณฑลทหารบกที่ 24 สังกัดกระทรวงกลาโหม และ เอ ที ซี เนิสเซอร์รี่ สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ที่ตั้งอยู่ในจังหวัดอุดรธานี รวมทั้งสิ้น จำนวน 4 แห่ง

2. ขอบเขตการดำเนินงาน

2.1 ออกแบบกระบวนการศึกษาให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ โดยให้บุคคลากรในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

2.2 เลือกตัวอย่างศูนย์เด็กเล็กในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจเป็นพื้นที่การศึกษาเชิงคุณภาพ จำนวน 4 แห่ง ที่กระจายกันตั้งอยู่ในจังหวัดอุดรธานี

2.3 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพพื้นที่การศึกษา ครั้งที่ 1 เพื่อเป็นการชี้แจงทำความเข้าใจ และพัฒนาศักยภาพในการรับรู้เกี่ยวกับมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติการยกระดับศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ ขั้นตอนของการศึกษา บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำกับดูแลศูนย์เด็กเล็กเป็นพื้นที่การศึกษา แก่ผู้แทนหน่วยงาน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักวิชาการศึกษา และครูผู้ดูแลเด็ก

2.4 ประเมินผลการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็ก และสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนในพื้นที่การศึกษา ก่อนเริ่มการศึกษา (Pretest) ด้วยมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ จำนวน 4 แห่ง

2.5 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนา ศักยภาพพื้นที่การศึกษา ครั้งที่ 2 เพื่อแจ้งผลการประเมิน ให้พื้นที่การศึกษาทราบและร่วมกันจัดทำแนวทางการจัด กิจกรรมในศูนย์เด็กเล็กและสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน เพื่อให้บรรลุเกณฑ์การประเมินตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักวิชาการศึกษา และครูผู้ดูแลเด็ก

2.6 ปฏิบัติหน้าที่เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการเพื่อให้ คำแนะนำ/คำปรึกษา/และดำเนินการ เกี่ยวกับการ ดำเนินงานศูนย์เด็กเล็กตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็ก แห่งชาติ ได้แก่ การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ การประเมินศูนย์ การ บริหารจัดการในการจัดการสิ่งแวดล้อมภายนอกและ ภายในของศูนย์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ความปลอดภัย สำหรับเด็กปฐมวัย การมีส่วนร่วมของชุมชนและ ผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัย การจัดการเรียนการ สอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและคุณภาพของเด็ก การจัด กิจกรรมยกระดับศูนย์ให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ

2.7 ประเมินผลการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็ก และสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ในพื้นที่การศึกษาหลังจัด กิจกรรมการศึกษา (Posttest) ด้วยมาตรฐานศูนย์เด็กเล็ก แห่งชาติเป็นเครื่องมือ จำนวน 4 แห่ง

2.8 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ครั้งที่ 3 เป็นการ นำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อบรรลุเกณฑ์ตาม มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติเพื่อให้ทุกภาคส่วน ร่วมกันวิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมให้ ผลการศึกษามีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นในภาพของ จังหวัดอุดรธานีโดยมีผู้เข้าร่วมประชุม ได้แก่ ผู้บริหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักวิชาการศึกษา และครู ผู้ดูแลเด็ก

3. เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย

3.1 มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ : คู่มือการ ดำเนินงานตามมาตรฐาน ของสำนักงานส่งเสริมสวัสดิ ภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่ได้ มอบให้ศูนย์เด็กเล็กแต่ละศูนย์เป็นแนวทางในการ ดำเนินการและตรวจสอบว่ามีร่องรอย หลักฐานหรือไม่ อย่างไร ในลักษณะของการดำเนินการงานการประกัน คุณภาพภายในที่ตรวจสอบโดยบุคคลากรภายใน หน่วยงานให้มีความพร้อมก่อนรับการตรวจสอบประเมิน คุณภาพภายนอกจากผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นตัวแทนจาก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา(สมศ.)

3.2 แบบประเมินการดำเนินงานตามมาตรฐาน ศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติสำหรับผู้บริหาร นักวิชาการ และครู ผู้ดูแลศูนย์เด็กเล็ก เป็นแบบตรวจสอบรายการตามตัว บ่งชี้ที่ระบุในมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติที่จำแนกเป็น มาตรฐาน 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 การบริหารจัดการ ศูนย์เด็กเล็ก มาตรฐานที่ 2 การจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อ ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และมาตรฐานที่ 3 คุณภาพเด็ก โดยดำเนินการก่อนและหลังการพัฒนา

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ประชุมสัมมนา ชี้แจง เกี่ยวกับการ ดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ : คู่มือการ ดำเนินงานตามมาตรฐาน ของสำนักงานส่งเสริมสวัสดิ ภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และ

ผู้สูงอายุ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์ให้แก่ผู้บริหาร นักวิชาการ ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก แล้วให้ศูนย์เด็กเล็กแต่ละศูนย์ดำเนินการประเมินตนเอง เกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็ก แห่งชาติตามแบบประเมินการดำเนินงานฯ และประเมิน พัฒนาการของเด็กเล็กในศูนย์ของตนเองก่อนการ ดำเนินการด้วยแนวทางยกระดับฯ

4.2 ทีมวิจัยออกพื้นที่ศูนย์เด็กเล็กจำนวน 3 ครั้ง เพื่อดำเนินการประเมินเพื่อพัฒนา นิเทศแบบ

ที่เลี้ยงด้วยการสื่อสารแบบสองทาง และการประเมินเพื่อพัฒนา พร้อมกันชี้แนะให้ศูนย์เด็กเล็กดำเนินงานด้วยวงจรคุณภาพ: วางแผน ลงมือกระทำ ตรวจสอบ และปรับปรุง(Plan Do Check Action) ด้วยดำเนินการเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการสัมภาษณ์และให้ข้อเสนอแนะแก่ครูผู้ดูแลเด็กหรือนักวิชาการที่จะสามารถนำข้อบกพร่องที่พบไปปรับปรุงแก้ไข หรือนำเสนอข้อมูลต่อหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อให้พิจารณาดำเนินการแก้ไขปรับปรุงต่อไป

4.3 มอบหมายให้ศูนย์เด็กเล็กแต่ละศูนย์ได้ดำเนินการประเมินตนเองเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติตามแบบประเมินการดำเนินงาน และประเมินพัฒนาการของเด็กเล็กในศูนย์ของตนเองหลังการดำเนินการด้วยแนวทางยกระดับฯ

4.4 จัดประชุมสัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับ การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแต่ละศูนย์ ว่าดำเนินการอย่างไร และมีแนวทางปฏิบัติที่ดีที่ช่วยให้การดำเนินการตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กประสบความสำเร็จได้อย่างไร ทั้งในมุมมองของผู้บริหาร นักวิชาการ และครูผู้ดูแลเด็กเล็ก

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินเพื่อพัฒนาหรือการสัมภาษณ์จากครูผู้ดูแล นักวิชาการ หรือผู้บริหาร แล้วนำมาเขียนบรรยายอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เห็นสภาพของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในการออกพื้นที่แต่ละครั้งว่ามีการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องหรือไม่ หรือพัฒนาสิ่งที่ดำเนินการอยู่แล้วให้ดีขึ้นอย่างไรด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของแต่ละศูนย์โดยใช้ความถี่ แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์แต่ละตัวบ่งชี้ที่กำหนดให้เพื่อแปลความหมาย และเปรียบเทียบว่าหลังการพัฒนา มีการดำเนินงานมากกว่าก่อนการพัฒนาหรือไม่

ผลการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการยกระดับศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติในจังหวัดอุดรธานี ได้นำข้อมูลที่ได้จากการจัดบันทึกของผู้วิจัยมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาเพื่อบรรยายภาพของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินการ 3 ระยะของการดำเนินการยกระดับศูนย์เด็กเล็ก ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาแนวทางการยกระดับศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติในจังหวัดอุดรธานี

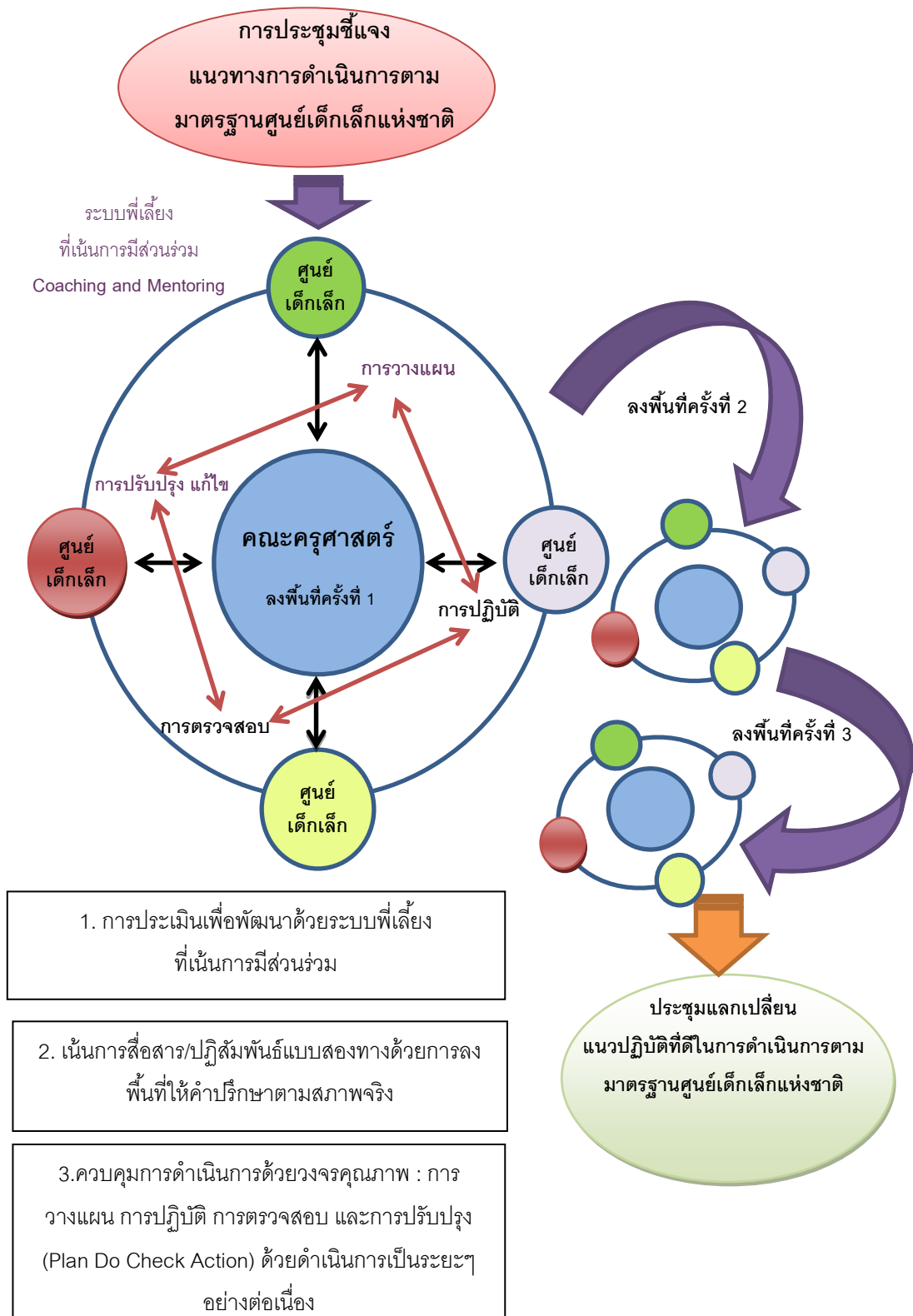
การพัฒนาแนวทางการยกระดับศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติในจังหวัดอุดรธานีได้ใช้หลักการ วิธีการ และขั้นตอนที่ใช้เป็นแนวทางยกระดับฯ (3C) ดังนี้

1.1 การประเมินเพื่อพัฒนาด้วยระบบที่เลี้ยงที่เน้นการมีส่วนร่วม (Coaching and Mentoring)

1.2 เน้นการสื่อสาร/ปฏิสัมพันธ์แบบสองทางด้วยการลงพื้นที่ให้คำปรึกษาตามสภาพจริง (Two-way Communication by Authentic Supervision)

1.3 ควบคุมการดำเนินการด้วยวงจรคุณภาพ : วางแผน ลงมือกระทำ ตรวจสอบ และปรับปรุง (Plan Do Check Action) ด้วยดำเนินการเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง (Controlled by Quality Circle)

ดังแสดงแนวทางการยกระดับศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติในจังหวัดอุดรธานี ในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แนวทางการยกระดับศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติในจังหวัดอุดรธานี

2. ผลการพัฒนาที่เกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินงานยกระดับศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติในจังหวัดอุดรธานี

ผู้วิจัยได้นำผลการประเมินตนเองของครูผู้ดูแลเด็กเล็กในการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็กตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติว่ามีผลการดำเนินการหรือไม่ มีร่องรอยหลักฐาน แล้วนำไปเทียบคะแนนกับเกณฑ์ในคู่มือมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติเพื่อแปลความหมายของการดำเนินการว่าอยู่ในระดับอะไร และเปรียบเทียบผลการดำเนินการระหว่างก่อนและหลังการดำเนินการยกระดับให้ศูนย์เด็กเล็กมีคุณภาพตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ จำแนกตามศูนย์เด็กเล็กจำนวน 4 ศูนย์ ดังนี้

2.1 ผลการดำเนินการดำเนินการยกระดับศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลคูแก้ว ตำบลบ้านจืด อำเภอคูแก้ว จังหวัดอุดรธานี พบว่า 1) มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น 4 ตัวชี้วัด คือ มาตรฐานที่ 2 การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ตัวชี้วัดที่ 2.1 การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย (จากพอใช้เป็นดีมาก) ตัวชี้วัดที่ 2.2 การจัดกระบวนการพัฒนาด้านร่างกาย (จากดีเป็นดีมาก) ตัวชี้วัดที่ 2.4 การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม (จากพอใช้เป็นดีมาก) และมาตรฐานที่ 3 มาตรฐานคุณภาพเด็ก ตัวชี้วัดที่ 3.1 เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายและสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพของตน (จากดีเป็นดีมาก) และ 2) ไม่มีการเปลี่ยนแปลง 10 ตัวชี้วัด ที่อยู่ในระดับดีมากทุกตัวชี้วัด ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 การบริหารจัดการดูแลศูนย์ฯ ตัวชี้วัดที่ 1.1 บริหารอย่างเป็นระบบ ตัวชี้วัดที่ 1.2 การบริหารจัดการบุคคล ตัวชี้วัดที่ 1.3 การจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์ฯ ตัวชี้วัดที่ 1.4 มาตรการด้านความปลอดภัยของศูนย์ฯ ตัวชี้วัดที่ 1.5 การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม มาตรฐานที่ 2 การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ตัวชี้วัดที่ 2.3 การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้านอารมณ์ จิตใจ ตัวชี้วัดที่ 2.5 การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา มาตรฐานที่

3 มาตรฐานคุณภาพเด็ก ตัวชี้วัดที่ 3.2 เด็กมีพัฒนาการด้านจิตใจ อารมณ์และสังคม ตัวชี้วัดที่ 3.3 เด็กได้รับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ และตัวชี้วัดที่ 3.4 เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา

2.2 ผลการดำเนินการยกระดับศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมณฑลทหารบกที่ 24 อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 การบริหารจัดการดูแลศูนย์ฯ ตัวชี้วัดที่ 1.1 บริหารอย่างเป็นระบบ (จากดีเป็นดีมาก) มาตรฐานที่ 2 การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ตัวชี้วัดที่ 2.1 การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย (จากดีเป็นดีมาก) และมาตรฐานที่ 3 มาตรฐานคุณภาพเด็ก ตัวชี้วัดที่ 3.2 เด็กมีพัฒนาการด้านจิตใจ อารมณ์และสังคม (จากพอใช้เป็นดีมาก) นอกนั้นไม่มีการเปลี่ยนแปลง และมีการดำเนินการอยู่ในระดับดีมากทุกตัวชี้วัด

2.3 ผลการดำเนินการยกระดับศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านห้วยเงียงงาม จังหวัดอุดรธานี พบว่า 1) มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น 1 ตัวชี้วัด คือ มาตรฐานที่ 3 มาตรฐานคุณภาพเด็ก ตัวชี้วัดที่ 3.1 เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายและสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพของตน (จากต้องพัฒนาเป็นดีมาก) 2) ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ดังนี้ 2.1) อยู่ในระดับดีมาก ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 การบริหารจัดการดูแลศูนย์ฯ ตัวชี้วัดที่ 1.2 การบริหารจัดการบุคคล ตัวชี้วัดที่ 1.4 มาตรการด้านความปลอดภัยของศูนย์ฯ ตัวชี้วัดที่ 1.5 การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม มาตรฐานที่ 2 การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ตัวชี้วัดที่ 2.2 การจัดกระบวนการพัฒนาด้านร่างกาย ตัวชี้วัดที่ 2.3 การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ตัวชี้วัดที่ 2.4 การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ตัวชี้วัดที่ 2.5 การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

และมาตรฐานที่ 3 มาตรฐานคุณภาพเด็ก ตัวชี้วัดที่ 3.2 เด็กมีพัฒนาการด้านจิตใจ อารมณ์ และสังคม ตัวชี้วัดที่ 3.3 เด็กได้รับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ และตัวชี้วัดที่ 3.4 เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา 2.2) อยู่ในระดับดี ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 การบริหารจัดการดูแลศูนย์ฯ ตัวชี้วัดที่ 1.1 บริหารอย่างเป็นระบบ ตัวชี้วัดที่ 1.3 การจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์ฯ และมาตรฐานที่ 2 การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ตัวชี้วัดที่ 2.1 การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย

2.4 ผลการดำเนินการยกระดับศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนวิชาการบริหารเด็กเล็กเอ ที จี เนิสเซอร์ จังหวัดอุดรธานี พบว่า 1) มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น 4 ตัวชี้วัด คือ มาตรฐานที่ 2 การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ตัวชี้วัดที่ 2.1 การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย (จากพอใช้เป็นดี) ตัวชี้วัดที่ 2.3 การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ (จากควรพัฒนาเป็นพอใช้) ตัวชี้วัดที่ 2.4 การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม (จากต้องพัฒนาเป็นพอใช้) และตัวชี้วัดที่ 2.5 การจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา (จากต้องพัฒนาเป็นควรพัฒนา) และ 2) ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ดังนี้ 2.1) อยู่ในระดับดีมาก ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 การบริหารจัดการดูแลศูนย์ฯ ตัวชี้วัดที่ 1.2 การบริหารจัดการ และตัวชี้วัดที่ 1.4 มาตรการด้านความปลอดภัยของศูนย์ฯ 2.2) อยู่ในระดับดี ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 การบริหารจัดการดูแลศูนย์ฯ ตัวชี้วัดที่ 1.1 บริหารอย่างเป็นระบบ ตัวชี้วัดที่ 1.3 การจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์ฯ ตัวชี้วัดที่ 1.5 การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม และ มาตรฐานที่ 2 การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ตัวชี้วัดที่ 2.2 การจัดกระบวนการพัฒนาด้านร่างกาย 2.3) อยู่ในระดับพอใช้ ได้แก่ มาตรฐานที่ 3 ตัวชี้วัดที่ 3.2 เด็กมีพัฒนาการด้านจิตใจ อารมณ์และสังคม และ 2.4) อยู่ในระดับต้องพัฒนา ตัวชี้วัดที่ 3.1

เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายและสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพของตนเอง 3.3 เด็กได้รับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ และ 3.4 เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา

การอภิปรายผล

แนวทางการยกระดับศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติในจังหวัดอุดรธานี ที่สร้างและพัฒนาขึ้น สามารถทำให้ศูนย์เด็กเล็กมีคุณภาพตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ อาจเนื่องมาจากการกำหนดแนวทางเบื้องต้นได้มาจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาแล้วนำมาสังเคราะห์ให้เป็นกระบวนการดำเนินการที่มีคุณภาพที่ประกอบด้วยแนวคิดการประเมินเพื่อพัฒนาด้วยระบบที่เลี้ยงที่เน้นการมีส่วนร่วม การดำเนินงานที่เน้นการสื่อสาร/ปฏิสัมพันธ์แบบสองทางด้วยการลงพื้นที่ให้คำปรึกษาตามสภาพจริง และควบคุมการดำเนินการด้วยวงจรคุณภาพ : การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปรับปรุง (Plan Do Check Action) ด้วยดำเนินการเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง หลังจากนั้นจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาความถูกต้อง และความเป็นไปได้ที่จะนำไปใช้ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน (IOC=1.00) ว่าจะสามารถนำไปใช้ได้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำทีมงานที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย การวัดผลและประเมินผล การบริหารการศึกษา และครูผู้สอนในระดับปฐมวัยที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี ลงพื้นที่ปฏิบัติงานในศูนย์เด็กเล็กที่เป็นกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง จำนวน 3 ครั้ง ภายในเวลา 3 เดือน (เดือนละ 1 ครั้ง) โดยที่การลงพื้นที่ครั้งที่ 1 ได้ลงพื้นที่เพื่อศึกษา สภาวะสภาพและปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติตามสภาพจริง เพื่อรวบรวมข้อมูลมาชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้บริหาร นักวิชาการประจำศูนย์ ครู ผู้ดูแลและผู้ช่วยฯ รวมทั้งชาวบ้านที่เป็นผู้ปกครองของเด็กเล็ก เพื่อให้รับทราบสภาพปัญหาการดำเนินการร่วมกัน

และจะได้ให้ความร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาให้การดำเนินการเป็นไปตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ และในการลงพื้นที่ระยะที่ 2 ที่เป็นการดำเนินการเพื่อติดตามผลว่าศูนย์ฯได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะหรือยังหรือตรวจสอบข้อบกพร่องของการดำเนินงานอื่นๆ เพิ่มเติมว่ามีอีกหรือไม่ พร้อมกับให้คำแนะนำเพิ่มเติม แล้วในการลงพื้นที่ระยะที่ 3 จึงเป็นการลงพื้นที่เพื่อประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ในคู่มือการดำเนินงานมาตรฐานหรือไม่ แล้วถ้ายังพบว่าตนเองมีข้อบกพร่องอีกให้สามารถส่งข้อมูลเพิ่มเติมให้แก่ทีมงานที่จะปรับเปลี่ยนผลการติดตามและประเมินได้ ดังกระบวนการของวงจรคุณภาพที่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไปว่าเป็นการดำเนินการที่ช่วยพัฒนาหน่วยงานให้มีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จัดให้มีการจัดกิจกรรมศึกษาดูงานให้แก่ศูนย์เด็กเล็กที่ยังดำเนินการไม่เป็นไปตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ ที่จะได้นำประสบการณ์นั้น ๆ มาพัฒนาการดำเนินงานในศูนย์เด็กเล็กของตนเอง
2. ครุนักวิชาการประจำศูนย์ควรเป็นบุคคลที่จบมาโดยตรงเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยเพื่อที่จะสามารถให้คำแนะนำในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. จัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์เด็กเล็กตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ

ข้อเสนอแนะของการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการขยายระยะเวลาในการดำเนินการพัฒนาแนวทางการยกระดับศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติในจังหวัดอุดรธานี
2. ควรมีการขยายระยะขอบเขตของกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการพัฒนาแนวทางการ

ยกระดับศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติในจังหวัดอุดรธานีให้มีความครอบคลุมพื้นที่มากยิ่งขึ้น

3. ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครอง หรือชุมชนที่มีต่อการดำเนินการพัฒนาแนวทางการยกระดับศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติในจังหวัดอุดรธานี

ภาคผนวก : Appendix

มาตรฐานที่ 1 การบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็ก

Standard 1 Management Childcare

1.1 การบริหารงานอย่างเป็นระบบ : Systematic Administration

1.2 การบริหารจัดการบุคคลากร : Personal Management Administration

1.3 การจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์เด็กเล็ก : Environmental Management Administration of Children Center

1.4 มาตรการด้านความปลอดภัยของศูนย์เด็กเล็ก : Security of Child in Children Center

1.5 การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม : Networking and Participation

มาตรฐานที่ 2 การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

Standard 2 : The Learning Process for promote Child Development

2.1 การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็ก : The Learning Process Management for Children Development

2.2 การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย : The Learning Process Management for Promote Physical Child Development

2.3 การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ : The Learning Process

Management for Promote Emotional and Psychological
Child Development

2.4 การจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการ
ด้านสังคม : The Learning Process Management for
Promote Social Child Development

2.5 การจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการ
ด้านสติปัญญา: The Learning Process Management
for Promote Intellectual Development

มาตรฐานที่ 3 คุณภาพเด็ก : Children Quality Standard 3 :
Children Quality

3.1 เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายและสุขนิสัยใน
การดูแลสุขภาพของตนเอง : The Children are developed
Physical and Health habit self care

3.2 เด็กมีพัฒนาการด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม :
The Children are developed Psychological, Emotional
and Social

3.3 เด็กได้รับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม
ค่านิยมที่พึงประสงค์ : The Children are developed
Moral, Etic and Desirable Values

3.4 เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา: The Children
are developed the Intellectual.

บรรณานุกรม

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.(2556). เอกสารประกอบการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการ

สร้างระบบการชี้แนะและการเป็นที่เลี้ยง. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัฐพันธ์ เขจรนันท์ และคณะ.(2545). TQM กลยุทธ์การสร้างองค์กรคุณภาพ. กรุงเทพฯ : บริษัท เอ็กเปอร์เน็ทจำกัด.

วรรณวรงค์ ทัพเสนีย์.(2553) **หนังสือกระแสนคน กระแสโลก**.สำนักงาน ก.พ. หน้า 45 - 49 กันยายน 2553

(เปิดโลกความรู้ พัฒนาทุนมนุษย์)เผยแพร่ในหนังสือพิมพ์มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับประจำวันี่ 20 - 26 มีนาคม 2552

วิฑูรย์ สิมะโชคดี.(2542) TQM **วิธีสู่องค์กรคุณภาพยุค 2000**. กรุงเทพฯ : TPA Publishing.

สาวิตรี ลำดับศรี.(2558). **เทคนิคการสอนงาน**. สระบุรี : ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนสระบุรี กรมการพัฒนาชุมชน

สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง
ของมนุษย์.(2556).**มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ : คู่มือดำเนินงานตามมาตรฐาน**. พิมพ์ครั้งที่ 4.กรุงเทพฯ
: หจก.เทพเพ็ญวานิชย์.

อัญชลี ธรรมะวิทธิกุล.(2552). **เทคนิคการนิเทศ: ระบบที่เลี้ยงและการให้คำปรึกษา (Mentoring)**.

<https://panchalee.wordpress.com/2009/07/28/mentoring/>

Herbert A.Simmon and Others.(1961). **Public Administration**. New York : Afred A.Knopf.

Mary Walton.(1989) **The Deming Management Method**. London W.H. Allen & Co.Plc.